

Dosar nr. 2r-758/18

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani (E. Cojocari)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (Iu. Cimpoi, I. Secrieru, A. Danilov)

DECIZIE

17 octombrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Valeriu Doagă
Tamara Chișca -Doneva
Nina Vascan

examinând recursul declarat de către Igor Vignan,
în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Igor Vignan
împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la constatarea
încălțării dreptului la examinarea în termen de rezonabil a cauzei și repararea
prejudiciului moral,

împotriva încheierii din 05 iunie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a
restituit cererea de apel depusă de către Igor Vignan,

c o n s t a t ă:

La 19 septembrie 2016, Igor Vignan a depus cerere de chemare în judecată
împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la constatarea
încălțării dreptului la examinarea în termen de rezonabil a cauzei și repararea
prejudiciului moral.

Prin hotărârea din 30 mai 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, s-a
respins cererea de chemare în judecată depusă de Igor Vignan împotriva Ministerului
Justiției al Republicii Moldova cu privire la constatarea încălțării dreptului la
examinarea în termen de rezonabil a cauzei și repararea prejudiciului moral.

La data de 28 iunie 2017, Igor Vignan a depus cerere de apel nemotivată,
împotriva hotărârii din 20 mai 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, prin
care a solicitat primirea în procedură a cererii de apel.

Prin încheierea din 10 octombrie 2017 a Curții de Apel Chișinău, nu s-a dat
curs cererii de apel depusă de Igor Vignan și i s-a comunicat acestuia despre
necesitatea prezentării apelului motivat, pînă la data de 07 noiembrie 2017, ora 10.00
și s-a explicat apelantului că, în cazul neprezentării apelului motivat în termen,
cererea de apel nu va fi considerată depusă și împreună cu toate documentele anexate
va fi restituită.

Iar, prin încheierea din 05 iunie 2018 a Curții de Apel Chișinău, s-a restituit
cererea de apel depusă de către Igor Vignan și s-a remis în adresa apelantului cererea
de apel, cu toate documentele anexate.

La data de 02 iulie 2018, Igor Vignan a depus cerere de recurs împotriva încheierii din 05 iunie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea încheierii contestate, constatarea încălcării de către instanța de apel a art. 6, 13 și 14 CEDO și art. 20 și 34 al Constituției Republicii Moldova, precum și strămutarea cauzei civile în altă instanță.

În motivarea recursului, recurentul, Igor Vignan a indicat că, instanța de apel a încălcat principiul egalității părților, precum și termenul de examinare a litigiului dedus judecării, prevăzut de art. 4 al Legii nr. 87 din 21 aprilie 2011 privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești.

La fel, recurentul a invocat că, litigiul dedus judecării nu a fost examinat în fond, fapt ce contravine art. 20 al Constituției RM și art. 6 CEDO.

Recurentul a menționat că, instanța de apel i-a încălcat dreptul la apărare și nu i-a asigurat dreptul de a primi actele de dispoziție, emise de instanța de apel, în limba rusă.

În conformitate cu art. 425 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Instanța de recurs reține că, încheierea din 05 iunie 2018 a Curții de Apel Chișinău a fost expediată de instanța de apel, în adresa participanților la proces, la data de 18 iunie 2018, dar careva date despre recepționarea acesteia de către recurentul, Igor Vignan, la materialele cauzei lipsesc.

Astfel, recursul declarat de Igor Vignan, la data de 02 iulie 2018 a fost depus cu respectarea termenului prevăzut de art. 425 Cod de procedură civilă.

Examinând recursul declarat de către Igor Vignan, Colegiul comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră întemeiat și urmează a fi admis, cu casarea încheierii din 05 iunie 2018 a Curții de Apel Chișinău în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Igor Vignan împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la constatarea încălcării dreptului la examinarea în termen de rezonabil a cauzei și repararea prejudiciului moral și restituirea cauzei spre rejudecare, în Curtea de Apel Chișinău, în același complet de judecată, de la etapa soluționării chestiunii cu privire la punerea pe rol a cererii de apel, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) Cod de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni, într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Iar, în conformitate cu art. 427 lit. b) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial încheierea, restituind spre rejudecare problema soluționată prin încheierea casată.

Din materialele cauzei rezultă că, la 19 septembrie 2016, Igor Vignan a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la constatarea încălcării dreptului la examinarea în termen de rezonabil a cauzei și repararea prejudiciului moral (f.d.3-4).

Prin hotărârea din 30 mai 2017 a Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani, s-a respins cererea de chemare în judecată depusă de Igor Vignan împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la constatarea încălcării dreptului la examinarea în termen de rezonabil a cauzei și repararea prejudiciului moral (f.d.103).

La data de 28 iunie 2017, Igor Vignan a depus cerere de apel nemotivată, împotriva hotărârii din 20 mai 2017 a Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani, prin care a solicitat primirea în procedură a cererii de apel (f.d.117).

Prin încheierea din 10 octombrie 2017 a Curții de Apel Chișinău, nu s-a dat curs cererii de apel depusă de Igor Vignan și i s-a comunicat acestuia despre necesitatea prezentării apelului motivat, pînă la data de 07 noiembrie 2017, ora 10.00, s-a explicat apelantului că, în cazul neprezentării apelului motivat în termen, cererea de apel nu va fi considerată depusă și împreună cu toate documentele anexate va fi restituită (f.d.121-122).

Iar, prin încheierea din 05 iunie 2018 a Curții de Apel Chișinău, s-a restituit cererea de apel depusă de către Igor Vignan și s-a remis în adresa apelantului, cererea de apel cu toate documentele anexate (f.d.156-163).

În conformitate cu art. 369 alin. (1) lit. a) Cod de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art.368 alin.(1).

Iar, în conformitate cu art. 368 alin. (1) Cod de procedură civilă, dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art.364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel, în termen de 10 zile, de la repartizarea dosarului, dispune printr-o încheiere, fără înștiințarea participanților la proces, să nu se dea curs cererii, acordînd apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

Respectiv, verificând legalitatea încheierii contestate, în limitele invocate în recurs, prin prisma respectării de către instanța de apel a normelor de drept procedural, la emiterea acesteia, Colegiul, consideră că, instanța de apel eronat a restituit cererea de apel depusă de Igor Vignan, din cauza nelichidării neajunsurilor indicate în încheierea din 10 octombrie 2017 a Curții de Apel Chișinău.

Or, conform materialelor cauzei, încheierea din 10 octombrie 2017 a Curții de Apel Chișinău, prin care i s-a comunicat lui Igor Vignan despre necesitatea prezentării apelului motivat, pînă la data de 07 noiembrie 2017, ora 10.00, a fost recepționată de recurent, la data de 10 noiembrie 2017, conform trimiterii poștale DS2100004338AS (f.d.134).

Respectiv, Igor Vignan a fost în imposibilitate de a prezenta apelul motivat pînă la data de 07 noiembrie 2017, în condițiile în care a recepționat încheierea din data de 10 octombrie 2017 a Curții de Apel Chișinău, numai la 10 noiembrie 2017.

Mai mult, conform procesului verbal al ședinței de judecată din data de 07 noiembrie 2017 a instanței de apel, deși instanța constată că, citația și încheierea nu au fost recepționate de apelant, nu a prelungit termenul de prezentare a cererii de apel motivate apelantului Igor Vignan, însă a amînat doar ședința de judecată pentru data de 28 noiembrie 2017 (f.d.127-128).

În conformitate cu art. 115 Cod de procedură civilă, la cererea participanților la proces interesați, instanța de judecată poate prelungi termenul de procedură

stabilit de instanța de judecată. Termenul poate fi prelungit pentru același temei o singură dată.

În acest context, Colegiul relevă că, instanța de apel l-a privat pe Igor Vignan de posibilitatea de a solicita prelungirea termenului de procedură și nici nu a prelungit termenul din oficiu, în condițiile în care termenul de prezentare a apelului motivat a expirat la 07 noiembrie 2017, pînă a fi adus la cunoștință apelantului despre necesitatea prezentării apelului motivat.

Iar, ulterior, ședința de judecată stabilită pentru 28 noiembrie 2017 nu a avut loc din motiv că, dosarul la cererea de chemare în judecată depusă de Igor Vignan împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la constatarea încălcării dreptului la examinarea în termen de rezonabil a cauzei și repararea prejudiciului moral a fost transmis la cererea apelantului Igor Vignan, Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani pentru examinarea obiectiilor la procesul -verbal (f.d.141).

În conformitate cu art. 110 Cod de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Iar, art. 113 Cod de procedură civilă prevede expres că, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată.

Astfel, Colegiul menționează că, dreptul lui Igor Vignan de a prezenta cererea de apel motivată a încetat la expirarea termenului stabilit de instanța de apel, adică la 07 noiembrie 2017, deși apelantului nu i-a fost comunicat despre necesitatea prezentării apelului motivat, pînă la această dată.

Mai mult, deși instanța de apel, prin citația pentru ședința din 05 iunie 2018, a solicitat prezentarea apelului motivat conform încheierii din 10 octombrie 2017 (f.d.149), Colegiul relevă că, prin încheierea menționată, a fost stabilit un termen exact de prezentare a apelului motivat, 07 noiembrie 2017, care deja expirase de facto.

Totodată, Colegiul menționează că, art. 368 stabilește expres că, dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art.364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel, în termen de 10 zile de la repartizarea dosarului, dispune printr-o încheiere, să nu se dea curs cererii, acordînd apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

Iar, în conformitate cu art. 102 Cod de procedură civilă, instanța înștiințează prin citație participanții la proces, martorii, experții, specialiștii și interpreții privitor la locul, data și ora ședinței de judecată sau la locul, data și ora efectuării unor acte de procedură.

Respectiv, prezentarea cererii de apel motivate de către apelantul Igor Vignan urma a fi solicitată prin emiterea unei noi încheierii, cu stabilirea termenului pentru lichidarea acestui neajuns, or, prin citație participanții la proces, doar se înștiințează despre locul, data și ora ședinței de judecată.

În afară de aceasta, Colegiul constată că, la materialele cauzei lipsește dovada recepționării de către Igor Vignan a citației, pentru ședința din 05 iunie 2018, ora

10.50, cu mențiunea despre necesitatea ca apelantul Igor Vignan să prezinte apelul motivat, conform încheierii din 10 octombrie 2017 a Curții de Apel Chișinău, ce ar confirma cu certitudine faptul că, apelantul Igor Vignan a fost legal citat despre locul, data și ora ședinței de judecată din 05 iunie 2018, ora 10.50 și a fost înștiințat despre necesitatea prezentării apelului motivat.

În condițiile respective și în situația în care neînlăturarea neajunsului nu este imputabilă apelantului Igor Vignan, prin restituirea cererii de apel în litigiu dedus judecării, s-ar putea înfrânge principiul echității procedurii civile și îngreui în mod inacceptabil dreptul subiecților la un proces echitabil și a principiului disponibilității, consfințit în art. 27 Cod de procedură civilă, care statuează expres că, disponibilitatea în drepturi se afirmă în posibilitatea participanților la proces, în primul rând a părților, de a dispune liber de dreptul subiectiv material sau de interesul legitim supus judecării, precum și de a dispune de drepturile procedurale, de a alege modalitatea și mijloacele procedurale de apărare, ceea ce este inadmisibil.

Mai mult decât atât, instanța de recurs reține că, soluționarea chestiunii privind punerea pe rol a cererii de apel a avut loc în absența lui Igor Vignan, care nu s-a prezentat în ședința de judecată din motive ce nu-i pot fi imputate, or la materialele cauzei lipsește dovada recepționării de către Igor Vignan a citației pentru ședința din 05 iunie 2018, ora 10.50.

Astfel, instanța de apel nu a asigurat respectarea principiului disponibilității în drepturi a părților la proces.

Or, recurentul Igor Vignan a fost privat de posibilitatea de a-și formula, argumenta temeinicia cererii de apel.

În susținerea opiniei enunțate, instanța de recurs reiterează și prevederile art. 6 CEDO, care stipulează că, orice persoană are dreptul la judecarea pricinii ”în mod echitabil”, ceea ce implică, inclusiv, o procedură contradictorie și egalitatea armelor ale părților litigante. Respectarea principiului egalității armelor presupune că fiecare parte trebuie să obțină o posibilitate rezonabilă de a-și prezenta cauza într-o situație egală în raport cu adversarul său, astfel încât între părți să se mențină un echilibru corect. Aceste principii includ și dreptul părții de a fi reprezentată în proces de către o persoană calificată în domeniul dreptului, cu atât mai mult că legislația procesuală națională declară acest drept.

În consecință, constatarea instanței de apel precum că, apelantul Igor Vignan nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel și pe cale de consecință restituind cererea de apel, în condițiile în care a fost constatat faptul că, la data restituirii cererii de apel pentru neîndeplinirea indicațiilor instanței de apel, lipseau probe care să confirme cu certitudine recepționarea încheierii de a nu da curs cererii de apel, pînă la data de 07 noiembrie 2017, cînd urma a fi prezentat apelul motivat, nu poate fi calificată decât o îngreuire a accesului la justiție, a apelantului Igor Vignan, garantat de prevederile art. 20 al Constituției RM și art. 5 Cod de procedură civilă, conform cărora orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime. Nici o lege nu poate îngreui accesul la justiție.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează că, odată cu casarea încheierii prin care s-a restituit cererea de apel, chestiunea cu privire la punere pe rol a cererii de apel a lui Igor Vignan

împotriva hotărârii din 30 mai 2017 a Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani, rămîne nesoluționată, eroare care nu poate fi corectată de către instanța de recurs, fapt ce impune admiterea recursului, cu casarea încheierii instanței de apel și remiterea cauzei la re judecare, sub aspectele sus menționate.

Cu referire la solicitările recurentului Igor Vignan privind constatarea încălcării de către instanța de apel a art. 6, 13 și 14 CEDO și art. 20 și 34 al Constituției Republicii Moldova, Colegiul relevă că, la examinarea recursului împotriva încheierilor, reglementat de Secțiunea I al Capitolului XXXVIII al Codului de procedură civilă, obiectul recursului îl constituie încheierea recurată, dar nu constatarea încălcării de către instanța de apel a art. 6, 13 și 14 CEDO și art. 20 și 34 al Constituției Republicii Moldova.

Cu referire la solicitarea recurentului Igor Vignan privind strămutarea cauzei civile în altă instanță, Colegiul relevă că, simpla trimitere la prevederile art. 43 Cod de procedură civilă, nu poate constitui temei de admitere a cererii de strămutare.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că, argumentele invocate de către recurent sunt întemeiate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de Igor Vignan, a casa încheierea din 05 iunie 2018 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Igor Vignan împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la constatarea încălcării dreptului la examinarea în termen de rezonabil a cauzei și repararea prejudiciului moral și a restituii cauza spre re judecare, în Curtea de Apel Chișinău, în același complet de judecată, de la **etapa soluționării problemei cu privire la punerea pe rol a cererii de apel.**

În conformitate cu art. 427 lit. b) și art. 428 Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de Igor Vignan.

Se casează încheierea din 05 iunie 2018 a Curții de Apel Chișinău în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Igor Vignan împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la constatarea încălcării dreptului la examinarea în termen de rezonabil a cauzei și repararea prejudiciului moral, cu restituirea cauzei spre re judecare, în Curtea de Apel Chișinău, în același complet de judecată, de la **etapa soluționării problemei cu privire la punerea pe rol a cererii de apel.**

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
Judecătorul

judecătorii

Valeriu Doagă

Tamara Chișca-Doneva

Nina Vascan